

F: Utrikespolitik och försvar

Innehåll

Motioner	161
Utrikes- och försvarspolitik.....	161
Biståndspolitik.....	166
Partistyrelsens yttrande	168
Utrikes- och försvarspolitik.....	168
Biståndspolitik.....	171

Motioner

Utrikes- och försvarspolitik

F1. Sverige behöver en tydlig Burmapolitik

Motionär: Roger Haddad, Västerås

Förslag till landsmötesbeslut:

1. att Folkpartiet ska verka för att Sverige för en tydligare Burmapolitik

Tyst diplomati räcker inte i fallet Burma. Inte heller det indirekta ekonomiska stöd som Sverige, genom SIDA, stöttar olika humanitära insatser. Folkpartiet liberalerna måste driva på i riksdag och regering så att Sverige får en mycket kraftfullare och tydligare Burmapolitik. Sverige har en viktig roll att spela i EU-kretsen och har tidigare gjort sig känd för att aktivt driva frågan om behovet av demokratiska reformer i Burma och att militärjuntan ska bjuda in oppositionen och dess ledare Aung San Suu Kyi till överläggningar.

Utvecklingen i Burma går åt fel håll. Journalister fängslas och politiska motståndare till generalerna trakasseras och fängslas. Nobelpristagaren Aung San Suu Kyi har fortfarande inte släppts från sin husarrest och strategin från juntan är att ändra i konstitutionen så att man eliminerar oppositionen. Sverige måste återigen formulera en tydlig strategi och driva en aktiv linje inom EU, FN och i samverkan med ASEAN. Så länge militärjuntan förtrycker sin opposition och rätten till åsiktsfrihet och mötesfrihet bör Sverige bojkotta ASEAN-samarbetet där Burma i dag ingår som en fullvärdig medlem.

Militärdiktaturen har styrt Burma med järnhand sedan 1962, det är hög tid att Folkpartiet på alla nivåer verkar för ett starkare internationellt tryck för en demokratisk förändring. Det arbetet kräver en tydligare strategi inom utrikespolitiken.

F2. Nej till bojkott av idrottstävlingar!

Motionär: Nina Lundström, Sundbyberg, Mattias Lönnqvist, Sundbyberg

Förslag till landsmötesbeslut:

1. Att landsmötet uttalar att Folkpartiet liberalerna inte ska uppmana till bojkott av internationella mästerskap och landskamper på grund av politiska skäl

Mänskliga rättigheter är en självklar del av demokratin. Trots detta har världen fortfarande många diktaturer där bristen på mänskliga rättigheter är alarmerande. Människor förföljs och yttrandefrihet saknas ibland helt och hållet. Vi som lever i demokrati måste verka för demokrati även ute i världen. Frågan är hur detta sker bäst.

Politik är att vilja. Politik är att driva viktiga frågor som utvecklar samhällen men även internationell solidaritet. Liberaler måste kämpa för frihet i alla delar av världen.

Dock är det orimligt att ålägga landslag och elit att personligen ta detta ansvar om detta inte sker genom deras egna beslut. Vi må bekämpa diktaturer genom politiska medel men vi ska inte ålägga idrottare tävlingsförbud på internationella mästerskap eller landskamper som OS, VM och EM för att protestera mot de länders styrsätt som spelen genomförs i. Om detta sker innebär det samtidigt att en elitutövare aldrig kan veta om de egna prestationerna och kvalifikationer kommer att leda till att få tävla. Politiska avvägningar kan innebära att de får "tävlingsförbud". Om idrottare själv vill göra en markering bör detta vara deras ensak eller andra bedömningar om t.ex. säkerhet.

Politik är politik. Idrott är idrott. Vägen till demokrati i fler länder måste åstadkommas med politiska medel. Vägen dit ska inte gå genom att politiskt driva fram bojkott av internationella tävlingar. Detta drabbar de enskilda idrottarna vilket är ett orimligt sätt att hantera deras möjligheter till idrottsliga prestationer.

F3. Akut behov av en utrikesförvaltningsutredning

Motionär: Solveig Hellquist, Sörberge

Förslag till landsmötesbeslut:

1. att Folkpartiet ska verka för att en genomgripande utrikesförvaltningsutredning tillsätts med det snaraste

Utrikesförvaltningen har stora behov av reformer och nytänkande, vilket inte minst framgår av Globaliseringsrådets rapport "Sverige i världen" (Ds 2008:82). Utrikesförvaltningens förutsättningar att reformeras riskerar dock att undergrävas av försämrade villkor för dess personal.

Några problem och synpunkter som framgår av Globaliseringsrådets rapport men även genom signaler från anställda inom utrikesförvaltningen är följande:

- De gradvisa men kontinuerliga nedskärningarna i utrikesförvaltningens budget med ett automatiskt besparingsbeting på cirka 2 procent per år har förödande konsekvenser och kan inte drivas hur långt som helst. Samtidigt som ett av utrikesförvaltningens ansvarsområden – biståndet – fördubblats det senaste decenniet, har fler arbetsuppgifter lagts på personalen utan resurstärkningar och flera ambassader lagts ner. Sverige satsar med sina 0,06 procent av BNP påfallande lite på sin utrikesförvaltning. Det ska jämföras med länder som Storbritannien som satsar 0,13 procent, Tyskland, 0,28 procent, Finland 0,2 procent och Norges 0,2 procent av BNP. Det råder således en märklig obalans mellan de resurser som per automatik satsas på bistånd och de resurser som avsätts för att bidra till att faktiskt genomföra bistånds-, handels- och utrikespolitiken. Naturligtvis får detta konsekvenser för Sveriges roll i världen.
- Arbetsgivaransvaret i dag utövas av den gemensamma förvaltningen – FA – i samverkan med Arbetsgivarverket, vilket innebär att de viktigaste styrmedlen i kunskapsföretaget UD ligger utanför departementsledningens kontroll. Rimligare vore att UD:s ledning skulle utöva arbetsgivaransvaret när det gäller löner och arbetsvillkor och att personaladministrationen är en integrerad del av verksamheten. Det s.k. UVA-avtalet har drabbat utlandsstationerade ekonomiskt på ett dramatiskt sätt. Även den svaga svenska kronan har inneburit försämrade villkor för många.
- Svårare att rekrytera den mest kvalificerade personalen – inte minst till s.k. hardship-orter.
- Medföljarproblematik
- Färre sökande till diplomatutbildningen i jämförelse med tidigare år.
- Det svaga IT-stödet är en allvarlig brist i regeringskansliet. För UD som finns på många ställen i världen och i olika tidszoner måste det vara möjligt att kommunicera – dvs. arbeta – från andra ställen än den fasta arbetsplatsen alla dagar på året och alla timmar på dygnet.
- Ökad internadministration som går ut över annat viktigt arbete

För att kunna utveckla goda internationella kontaktytor i en tid då globaliseringen är en realitet behöver Sverige en stark och bred utrikesförvaltning.

Sverige behöver kompetent och engagerad personal för att kunna vara en stark och tydlig röst för demokrati, mänskliga rättigheter, frihandel och fred – liksom för att utveckla samarbetet mellan Sverige och andra länder på prioriterade områden.

Oavsett vilka politiska prioriteringar och målsättningar vi har inom utrikespolitiken krävs att vi har rätt personal på UD och på våra utlandsmyndigheter. Personalen måste ha rimliga arbetsförhållanden och ha tid och möjligheter att i praktiskt arbete förverkliga politiken. En utrikesförvaltningsutredning är i dag således helt nödvändig

F4. Förstärkt EU-engagemang i Sverige

Motionärer: Anders Jonell, Torslanda, Bengt Eliasson, Åsa

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att uppmana våra företrädare i landet kommuner och landsting att intensifiera ansträngningarna om EU-information, och därtill information om när finansiering av projekt har skett med EU-medel

I bl.a. Lidköping har en folktopartistisk kommunpolitiker visat framsynta ambitioner när det gäller att driva igenom en ständigt närvarande EU-flagga som vajar framför kommunhuset. Detta är ett inte helt vanligt grepp bland kommunerna och i vissa delar av landet ser man fortfarande med misstro på EU.

All forskning och flertalet undersökningar visar dock att den svenska opinionen aldrig tidigare varit så positiv till EU som i dag; SOM- jämte SCB-undersökningar, parat med internationella dito, visar att stödet för EU är högre än det någonsin varit tidigare. Och inte minst intresset från många kommunal- och regionpolitiker som visar på kunskap och ett engagemang i EU-frågor, vilket är glädjande.

EU är en självklarhet på ett helt annat vis än tidigare. Stort antal kommuner jobbar med olika EU-projekt, kännedom om hur EU-lagstiftningen påverkar den kommunala nivån, har ökat väsentligen trots att EU:s ramregler och statens regel-tolkning i ett EU-perspektiv, inte sällan anses komplicerade och dammiga. Vi har gått igenom en rätt dramatisk historia tillsammans och det är definitivt inspirerande med en borgerlig regering som gillar EU till skillnad från tidigare regeringar.

Trots detta jobbar inte Sverige fullt så engagerat som länder runt Medelhavet gör. Vid färd genom främst Spanien och Italien möts man ständigt av skyltar som sakligt beskriver att "detta projekt (hus, industrilokaler, vägar, jordbruksaktiviteter etc.) har möjliggjorts genom finansiering från EU" och det är en helt naturlig och uppskattad del av medlemsländernas förhållningssätt i EU-medlemskapet.

Det finns goda skäl att underlätta "EU vardagen" i Sverige med uppmuntrande åtgärder som hissandet av EU-flagga jämte konkreta krav från offentligheten genom bekräftande uppgifter vari finansieringen ligger inom diverse EU-projekt.

F5. Högre deltagande i valen till Europaparlamentet

Motionär: Jonas Noréus, Varberg

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** landsmötet uttalar gillande över tanken att högre valdeltagande i Europaparlamentsvalen är angeläget
2. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att initiera diskussion på regerings- och EU-nivå om att antalet mandat per land i Europaparlamentet blir kopplat till medlemsländernas valdeltagande
3. **att** landsmötet uttalar sitt gillande över tanken att ovanstående yrkande kan ingå i ett nytt grundfördrag inom EU, som har initierats under Sveriges tid som ordförandeland 2009

För många är det tyvärr ett aktivt ställningstagande att inte rösta i Europavalet. Valet kan uppfattas meningslöst då alla svenska partier tycker lika i många frågor, men där denna "Sverigelinjé" ändå inte får tillräckligt genomslag i besluten.

Ett exempel är EU:s jordbrukspolitik, som alla svenska partier är emot, och det finns fler exempel.

Jag har ett förslag till lösning på problemet med lågt valdeltagande. Låt valdeltagandet i varje EU-land avgöra hur många platser landet får i Europaparlamentet! I potten ligger då möjligheten att det egna landets linje i olika frågor får ökat inflytande om folk verkligen går och röstar. Då skulle det bli bättre fart på röstandet, inte bara i Sverige utan i alla medlemsländer. Länderna med de mest engagerade medborgarna får mest inflytande. Demokratiskt, sympatiskt och rättvist, eller hur?

För att införa en sådan regel behövs förstås ett nytt grundfördrag (Lissabonfördraget är alltså redan föråldrat...). Sverige kan som ordförandeland i höst öppna upp för denna möjlighet i framtida Europaval genom att starta en diskussion med medlemsländerna under året.

Tänk om ett "Stockholmsfördrag" skulle bli det som får medborgarna runt om i Europa att mangrant och villigt gå till vallokalen och rösta i detta val vart femte år, kanske med start 2014. En tilltalande tanke för varje Europavän, eller hur?

F6. Ja till deltagande i EU:s militära samarbete

Motionär: Folkpartiet liberalerna Göteborg

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** landsmötet uttalar att Sverige ska ha en öppen och positiv attityd till deltagande i ett eventuellt förstärkt samarbete på försvarsområdet inom EU

EU:s säkerhets- och försvarspolitik (ESFP) började utvecklas på allvar i och med Amsterdamfördraget 1999, med syfte att EU ska ha en självständig kapacitet att delta i civila och militära krishanteringsoperationer utomlands. Samarbetet bygger på frivilligt deltagande från medlemsländerna med civila och militära resurser till EU:s befogenhet och har utvecklats snabbt. Första halvåret 2008 ledde Sverige en stridsgrupp sammansatt av Sverige, Finland, Norge, Estland och Irland och nästa gång den ska vara i beredskap är första halvåret 2011.

Beklagligt nog har EU:s uppbyggda snabbinsatskapacitet ännu inte kommit till användning till skydd för människor i krishärder. Däremot har EU genomfört reguljära ESFP-insatser så som stärkande av rättsstaten i Georgien, polisinsatsen i Kongo och fredsbevarande uppdraget i Bosnien-Hercegovina.

I och med Lissabonfördraget utvecklas samarbetet än mer. ESFP tydliggörs på följande sätt:

"Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken ska utgöra en integrerad del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Den ska tillförsäkra unionen en operativ förmåga som stöder sig på civila och militära resurser. Unionen kan använda dessa resurser vid uppdrag utanför unionen för att bevara freden, förebygga konflikter och stärka den internationella säkerheten i enlighet med principerna i Förenta nationernas stadga."

En ny punkt om ömsesidiga försvarsgarantier förs in i EU-fördraget, liksom en solidaritetsklausul. Den senare är avsedd att användas då en medlemsstat utsätts för terroristattacker eller katastrof orsakad av naturen eller människor. För de ömsesidiga försvarsgarantierna anges att detta gäller med förbehåll för de länder som är alliansfria och med respekt för Natosamarbetet.

Ytterligare en viktig nyhet i Lissabonfördraget är möjligheten till så kallad permanent strukturerat samarbete på försvarsområdet för de EU-länder som uppfyller vissa kvalitetskrav. Detta förstärkta samarbete ska vara öppet för alla länder som åtar sig att mer intensivt utveckla sin försvarskapacitet och som har förmåga att på egen hand eller i samarbete, tillhandahålla enheter till EU:s krishantering. De länders som deltar ska bland annat åta sig att samarbeta i syfte att nå överenskomna mål om nivån på utgifter för investeringar i försvarsmateriel, så långt som möjligt närma sina försvarsstrukturer och samarbeta för att åtgärda återstående kapacitetsbrister. Exakta krav och innehåll i samarbetet har ännu inte definierats.

Sverige uppfyller troligen kraven på att delta i det förstärkta samarbetet på försvarsområdet, men på grund av vår alliansfrihet är frågan om något parti kommer att föreslå svenskt deltagande. Sverige ställer självklart inte heller upp solidariskt på de ömsesidiga försvarsgarantierna. Folkpartiet är det enda parti som fullt ut inser att säkerhet byggs i samarbete med andra och att Sverige inte kan fortsätta snylta på andra länders insatser (dvs. utgå från att alla ställer upp på oss, men inte ställa upp själva för någon).

Hittills har Folkpartiet förordat medlemskap i Nato, men värjt sig för allt för långtgående försvarssamarbete inom EU av hänsyn till den transatlantiska länken. Vi menar att Europa och USA måste vidmakthålla sitt säkerhetspolitiska samarbete och att EU inte ska vara en försvarsallians. Ett svenskt deltagande i EU:s försvarssamarbete med syfte att bevara fred och förebygga konflikter står dock inte i motsats till detta. Tre argument vill vi föra fram:

1. 21 av EU:s 27 medlemsländer är medlemmar i Nato och har inga planer på att undergräva Nato.
2. Frankrike har nu en president som till skillnad från sina företrädare inte vill utveckla EU till en motpol till USA, utan Frankrike blir nu fullvärdig medlem av Nato.
3. Vi vill att Sverige ska tillhöra kärnan i EU och då bör vi göra det inom samtliga sfärer. Det är bästa sättet för oss att påverka utvecklingen inom det försvarspolitiska området.

F7. Förstärkt säkerhetssamarbete i Europa

Motionär: Karl-Erik Andersson, Västerås

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för ett förstärkt säkerhetssamarbete (både militärt och civilt) i Europa

Den religiösa fundamentalismen destabiliserar världen. Talibanernas utbredning i Pakistan är tecken på detta och de kan komma över kärnvapnen i detta land. Den ryska stormakten är ett annat hot som inte tvekar att använda maktmedel för att säkra sitt territorium och bevara sin återvunna styrka. Europa är dessutom beroende av Ryssland, Arabvärlden och Iran för sin fossila energimport (gas, olja, torv och kol).

Vi måste kunna möta ett brett spektrum av fiender och hot t.ex. konventionella fiender, terrorism, ekonomisk utpressning och internationell kriminalitet.

Den militära säkerhetspolitiken måste integreras med övrig politik och Europa behöver ett gemensamt starkt försvar. Nato är inte hela lösningen. Det behövs också ett gemensamt EU-försvar.

F8. Effektiv grundorganisation ger starkt försvar

Motionärer: Jens Sundström, Luleå, Hendrik Andersson, Boden, Birger Lundberg, Arvidsjaur, Thomas Olofsson, Luleå, Alf Sundström, Arjeplog

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska arbeta för att försvaret organisatoriskt ska samlas under två garnisoner, en Garnison Nord och en Garnison Syd, som var och en för sig ska kunna genomföra utbildning och övning i en bred förbandsstruktur

Försvaret har under en lång tid stått under ständig förändring. Den stora revolutionen har egentligen handlat om förändringar i vår omvärld som sett i ett 1900-talsperspektiv till största delen varit positiva. Trots detta har debatten ofta handlat om att bevara organisatoriska enheter inom grundorganisationen. I den liggande propositionen, Ett användbart försvar (2008/09:140), poängteras att försvaret ska "kunna användas här och nu och i ökad utsträckning bidra till Sveriges säkerhet och stabilitet i omvärlden". Detta är en sund inriktning på försvarspolitik men hur ska detta förverkligas i grundorganisationen? Regeringens löften om att inga förband ska läggas ned under denna mandatperiod ger betänketid men utgör ingen lösning för framtiden.

Försvarsmakten har vid flera tillfällen avslöjats med en överbyggnad av officerare och en administration så stor att det gått ut över förmågan att försvara Sverige. I norra Sverige har det i flera steg på frivillig väg påbörjats ett samarbete under namnet "Garnison Nord" där det genomförts kraftfulla rationaliseringar på staber och administration. Där flera funktioner samordnats har pengar frigjorts för effektiva samövningar. Resultatet hitintills är flexibla och snabbbrörliga förband som är samövade för både internationella uppdrag och deras huvuduppgift i det territoriella försvaret av Sverige. Det stora problemet just nu är att försvarsmakten fortfarande diskuterar centraliseringar där man bryter ut enskilda förbandsfunktioner och centraliserar dem till södra Sverige. Förband där utbildning, övning och basresurser helt frikopplas ur sitt förbandssammanhang och förs samman i nya strukturer.

Vårt förslag är i stället att grundorganisationen får ett tydligt sparbetning när det gäller stabsfunktioner och administration. Att samarbeten i norr under "Garnison Nord" formaliseras och fördjupas och att en liknande administrativ organisation införs i Södra Sverige. Vårt förslag är att Sveriges produktion av förband ska kretsa kring dessa Garnisoner för att komma från fixeringen vid enskilda förband och regementen. Vårt förslag är att vi utvecklar två starka noder för nationella och internationella samövningar av olika förband där en effektiv utbildning ger ett starkt försvar av Sveriges säkerhet och stabilitet i omvärlden.

F9. Samordnad mönstring och antagning till polisen och militären

Motionär: Hendrik Andersson, Boden

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** landsmötet uttalar att samordnad mönstring och antagning till polisiära och militära utbildningar kan bli aktuellt
2. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att ta fram en rapport om hur polis och militär kan samverka, framförallt men inte

bara, vad det gäller samordnad mönstring och antagning till polisiära och militära utbildningar

3. **att** Folkpartiet liberalerna verkar för att samordna skattefinansierade verksamheter, för ett effektivare resursutnyttjande i samhället

Vi har bara två våldsanvändande myndigheter i Sverige. Båda behöver spara pengar och satsa på kärnverksamheten. Nu när försvaret går in i en ny fas, där allmän värnplikt avskaffas, tror jag att en sammanslagning och samordning av intagning/mönstring till polis/militär skola skulle vara en bra idé. Intresserade kan också satsa på att söka till militär och polisiär grundutbildning samtidigt, inte bara det ena eller det andra.

Andra samordnade insatser kan exempelvis vara "förundersökningen" där man kollar om personen är straffad. Naturligtvis kan det bli fråga om andra sätt att samverka, och det är fritt för partistyrelsen att samtidigt utreda andra samverkansalternativ.

F10. Ny luftförsvarsutredning 40 år efter den senaste

Motionärer: Jens Pettersson, Stockholm, Hans Lindblad, Gävle, Allan Widman, Malmö

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** landsmötet uttalar sig för behovet av en bred luftförsvarsutredning

Svensk försvars- och säkerhetspolitik kan sammanfattas som:

a) Sverige försvaras bara av Sverige. Sverige försvarar bara Sverige.

b) Utan en inhemsk flygindustri får vi inget numerärt stort flygvapen. Utan ett numerärt stort flygvapen får vi ingen inhemsk flygindustri.

Vår militära alliansfrihet garanteras av ett efter våra förhållanden starkt militärt försvar. Det svenska säkerhetspolitiska utanförskapet har krävt flygplan, som värnar svenskt oberoende utan att ha prestanda för att hota stormakten i vårt närområde.

Ändå har två gånger världsrekord slagits av Saab-tillverkade serieflygplan, bägge gångerna med Flygande Tunnan: 1954 över 500 kilometer och 1955 över 1 000 kilometer.

En väderprognos med den svensktutvecklade datorn BESK blev i mars 1954 det första lyckade försöket i världshistorien att förutsäga ett icke-periodiskt förlopp. BESK var under kort tid världens kraftfullaste dator.

Det är ingen överdrift att Sverige för femtio år sedan hade ett av de mest kvalificerade luftförsvaren i världen, därtill med ett stort antal stridsflygplan.

Det var möjligt tack vare att försvaret var högt prioriterat och försvarsanslagets nivå därefter. Därtill så koncentrerade vi oss på att sätta samman stridsflygplan och övrigt luftförsvar av komponenter som i huvudsak var utvecklade utomlands. Svenska stridsflygplan har aldrig utrustats med någon i Sverige från grunden utvecklad motor och knappast heller med några i Sverige utvecklade vapen. Vi byggde alltså sammansatta system för att passa vad som kallades den svenska profilen. Men redan till stridslednings- och luftbevakningssystemet STRIL 60, så stod valet mellan två brittiska datorleverantörer. Den svenska stordatorindustrin hade inom loppet av ett par år försvunnit.

Rationaliteten av en svensk profil har diskuterats. Kanske hade vi sådana militärgeografiska och demografiska förhållanden att vår krigsmateriel borde avsevärt skilja sig från resten av världens? Men åtminstone elektronikkomponenter hade behövt tillföras från utlandet ända från början.

Det senaste decenniet så har det svenska försvarsanslaget varit i stort sett oförändrat i kronor och ören. Men eftersom huvuddelen av svensk försvarsindustri tunga projekt specificerades och utvecklingen igångsattes innan det kalla krigets slut, så är de i huvudsak framtagna för en annan säkerhetspolitisk situation än den som råder i dag. Det kan därför successivt bli allt svårare att sälja produkter som JAS 39 Gripen, Korvett av Visbyklassen och Stridsfordon 90 på den internationella marknaden.

Det är inte försvarsindustrins ingenjörer som varit oskickliga eller brustit i aktsamhet. Det är den politiske beställaren, som inte varit initiativrik och välinformerad nog för att ändra inriktningen av projekt vars målbild radikalt förändrats.

Det är nu fyrtio år sedan den senaste luftförsvarsutredningen (LFU 67) beställdes av regeringen och leddes av kustartilleristen Bo Westin. Senast inför beslutet om utveckling av nästa svenska stridsflygplanstyp, så bör ett liknande gediget och genomarbetat beslutsunderlag föreligga.

Det stridsflygplan som beskrevs i förra årets svenska offert till Norge var i allt väsentligt ett helt nytt stridsflygplan populärt benämnt Super-JAS, JAS 39 E/F eller JAS NG. Det har en kraftigare motor, ny radarteknik och avsevärt större inre bränsletankar. Det flygplansskrov som används till JAS 39 A/B och JAS 39 C/D kan därför inte komma i fråga. Det rör sig om ett stridsflygplan som under ett kommande halvsekel ska kunna konkurrera med amerikanska JSF F-35 Lightning II. Det är inte längre fråga om att begränsa svenska ambitioner till bara det som ryms inom en svensk profil.

Kostnaden för att utveckla JAS 39 E/F torde inte bli mindre än vad den varit för JAS 39 A/B respektive JAS 39 C/D. Inför det att riksdagen binder sig för en satsning om lågt räknat femtio miljarder kronor, så bör bästa och allsidigast möjliga beslutsunderlag föreligga.

F11. Luftförsvar

Motionär: Folkpartiet liberalerna Lund

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för att luftvärnssystemet robotsystem 23 förbandssätts och utvecklas

För Sveriges försvar är det nödvändigt med ett effektivt luftförsvar för att kunna försvara landet både mot militära lufthot och mot terrorister som använder flygplan som den 11 september. Det är viktigt att förmågan att försvara oss mot lufthot mot Sverige säkerställs och att de 4,5 miljarder som investerats i det fullt utvecklade luftvärnssystemet robotsystem 23 används (cirka en tusenlapp per svensk). Kostnaden för att använda luftvärnssystemet är 50 miljoner och därefter 5 miljoner per år. Att däremot avveckla systemet innebär i princip att avveckla luftvärnet. Både försvarsberedning och försvarsproposition har fastslagit att luftvärnet ska bibehållas. I försvarspropositionen nämns överhuvudtaget inte robotsystem 23 trots att luftvärnets övriga robotsystem 70 och 97 nämns.

Att först för miljardbelopp köpa in ett system och sedan efter färgen precis torkat skrota densamma är inte bara att kasta skattemiljarder i sjön utan också att avveckla Sveriges

luftförsvar och göra oss både sårbara mot terroristers flygplan liksom mot militära luftangrepp.

Referenser: ”Miljarder till spillo när försvarsprojekt slopas” (DN 30 september 2007), Ds 2008:48 *Försvar i användning*, Regeringens proposition 2008/09:140 *Ett användbart försvar*, Försvarsmakten (samtal med representanter för luftvärnsförmågan).

F12. Bevarande av flygverksamheten på F 16

Motionär: Folkpartiet liberalerna Uppsala län

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för att ett fullgott luftförsvar av Mälardalen bibehålls genom att Uppsala/Ärna F 16 kvarstår som militär övningsbas med beredskapsuppgifter för stridsflyg och transportflyg

”Utvecklingen i Ryssland har under senare år tyvärr gått i en oroande riktning. Ryssland återupprustar militärt. Samhällssystemet blir alltmer auktoritärt. Det finns en stark Stalin-nostalgi i olika samhällsgrupper. Ryssland har ett mer aggressivt språkbruk mot sin omvärld. Attacken på Georgien chockade omvärlden. Jeltsin-erans liberalisering har förbytts i en motsatt utveckling under Putin.

Norge och Finland ökar nu sina försvarsanslag. Den norska rödgröna regeringen rustar upp försvaret i Nordnorge, mot bakgrund av en rysk offensiv politik i ishavsområdet.

De svenska försvarsbesluten sedan Berlinmurens fall har alla inneburit ett successivt minskat fokus på försvar av Sverige och ett ökat fokus på internationella insatser. Den senaste försvarsberedningen är inget undantag.

Jag är kritisk till den svenska försvarspolitik som har förts på 2000-talet. Den har inte i tid registrerat och mött den förändrade utvecklingen i Ryssland. Min kritik riktas inte enbart mot andra. Jag har själv ett delansvar. Även Folkpartiet har medverkat i dessa beslut.

Jag anser att det nu är hög tid för en kursomläggning.

Det viktigaste trendbrottet som sker i dag är en ambitionsökning när det gäller försvaret av Sverige. Några steg tas i en ny riktning. Om utvecklingen fortsätter åt fel håll i Ryssland kommer fler steg att behöva tas.” (Jan Björklund 19 mars 2009.)

Det militära hotet mot Sverige bedöms fortsatt lågt.

Mellanstatliga konflikter som kan uppstå i vårt närområde och som ställer krav på militär förmåga, är främst sådana där Sverige berörs indirekt. Sverige uppfattas i första hand kunna bli utsatt för politiska, diplomatiska och ekonomiska påtryckningar.

Bruket av militära maktmedel kan inte uteslutas som ett inslag i sådana påtryckningar.

Även behovet av flygskydd mot terroraktioner har under senare år ökat.

Försvarsledningen har trots detta beslutat att lägga ner flygverksamheten på F16 i Uppsala utan att rådgöra med regeringen eller riksdagen. Detta innebär att Sverige blir utan en militär flygplats i nära anslutning till rikets ledning och huvudstaden!

Uppsala/Ärna flygplats är militär övningsbas med beredskapsuppgifter för stridsflyg (Stockholmsplanen) och transportflyg.

”Stockholmsplanen” innebär att Försvarsmakten ska

- Övervaka området
- bistå med "luftlägesbild" (Underlag för polisens beslut – evakuering/etc.)
- Avvisa/förhindra att obehöriga flyger in i det avlysta luftrummet

Försvarsmakten kommer inte att kunna upprätthålla incidentberedskap etc. med inriktning mot Stockholm om Uppsala flygplats avvecklas. Inga alternativa flygplatser i Mälardalen kan med kort varsel svara upp mot möjligheterna som finns på Uppsala flygplats i dag när det gäller landningshjälpmedel, flygtrafikledning, uppställningsplatser, hangarer samt förråd för vapen och bränsle det inte finns några realistiska baseringsmöjligheter efter Uppsala. Utan Uppsala flygplats blir Sverige ett av få länder i västvärlden som inte har en militär flygplats i nära anslutning till rikets ledning och huvudstaden!

F13. Skapa ett centrum för militär övningsverksamhet

Motionär: Hendrik Andersson, Boden

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** landsmötet uttalar att Folkpartiet verkar för att i Sverige skapa ett samarbete över landsgränser vad det gäller militär övningsverksamhet
2. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att ta fram en rapport om hur man i Sverige kan skapa ett samarbete över landsgränser vad det gäller militär övningsverksamhet

Samarbete vad det gäller militära insatser pågår i stor utsträckning över hela världen. Det borde vara önskvärt att med alla dessa olika truppslag och förband kunna öva på landområden som i liten utsträckning stör befolkning och djurliv samt dessutom befinner sig i en del av världen som inte utgör ett större hot mot närliggande stormakter.

Norrbottnen och trakterna kring Boden har unika förutsättningar för sådan verksamhet.

Därför vill jag att man tar fram en rapport om hur man i Sverige kan skapa ett centrum för militär övningsverksamhet!

Biståndspolitik

F14. Prioritera familjeplanering i biståndsarbetet

Motionärer: Folkpartiet liberalerna Sigtuna, Lars Wedén, Sigtuna

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** Folkpartiet ska verka för att familjeplaneringsinsatser ska ha högst prioritet i det svenska biståndsarbetet samt att partiet verkar för en sådan inriktning också i internationella organ

Världen står inför extrema utmaningar när det gäller klimatutveckling, livsmedelstillgång, allmän resursbrist och en accelererande negativ påverkan på det livsuppehållande naturliga systemet. Även med mycket stor tilltro till teknologisk utveckling i form av förnyelsebara energikällor och/eller kärnkraft så är det svårt att se hur "livsutrymmet" ska räcka

till för fortsatt tillväxt i i-världen och starkt befogade krav på välfärdsökning i u-världen. Ekvationen blir ännu svårare om man ovanpå detta lägger en fortsatt ökning av världens befolkning. Tillväxten är i dag cirka 80 miljoner per år. Med nuvarande genomsnittliga födelsetal (2,7 barn per kvinna) skulle världens befolkning år 2100 vara mellan 15 och 20 miljarder. Detta kommer inte att ske, men "justeringsprocessen" kommer att bli mycket smärtsam och sätta alla politiska och sociala system under mycket stor press.

Ett sätt att möta denna utmaning är att verka för en minskad befolkningsökning i de utsatta områdena. Det handlar i stor utsträckning om att ge kvinnor utbildning, rättighet och möjlighet att själva bestämma över sitt barnafödande. Sverige har goda förutsättningar att göra skillnad i detta avseende. Det finns en tradition av arbete inom detta område och Sverige lider inte av de religiösa och kulturella blockeringar som ofta hindrat effektiva insatser från FN och dess organ.

F15. Öka Sidas förvaltningsbidrag i takt med biståndsbudget

Motionär: Carl Cederström, Stockholm

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** förvaltningsbidraget till Sida ökar i takt med biståndsbudgeten

Bistånd kostar pengar. Pengar att finansiera – och pengar att administrera. Folkpartiet har genomdrivit en procentmålet i biståndspolitik. Resultatet är kraftigt ökade biståndsbelopp men med begränsade administrativa resurser. Om anslaget att hantera de stora beloppen och de många projekten inte ökar i takt med att biståndsbudget sväller förlorar vår utvecklingspolitik i relevans och effektivitet.

Bra bistånd kostar! Därför bör förvaltningsuppdraget årligen utgöra exempelvis cirka 1 procent av biståndsbudgeten eller mer.

F16. Effektivare bistånd

Motionär: Kenny Thärnström, Hunnebostrand

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att det svenska internationella biståndet inriktas på åtgärder och former som bidrar till egenutveckling i mottagarländerna
2. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att man inom biståndsverksamheten koncentrerar verksamheten på projekt och avstår från budgetstöd och övergripande programstöd
3. **att** partistyrelsen ges i uppdrag att verka för att bistånd inte ges till länder med egen krigsmakt

Pengar i sig inte automatiskt leder till utveckling. Bistånd i form av s.k. budgetstöd och skuldavskrivningar bör därför avföras från dagordningen. Budgetstöd ger direkta pengar i mottagarlandets statskassa utan att dess användning kan dirigeras eller kontrolleras. Skuldavskrivning sker ofta mot löfte, att det skuldsatta landet lovar att motsvarande belopp i lokal valuta kommer att satsas i utvecklingsfrämjande åtgärder, pengar som landet inte har, utan som i stor utsträckning tas från framtida bilaterala biståndsinsatser. Detta innebär i praktiken att det bilaterala biståndet används på ett sätt, som omöjliggör insyn och kontroll.

Det låter självklart att ställa vissa krav på mottagarländerna. De länder, som uppfyller anständiga krav på effektivitet, transparens, demokrati, etc., sannolikt har nått så långt i utvecklingen, att de inte behöver bistånd. Erfarenheten visar, att det finns länder i vilka det överordnade intresset har varit att söka mer bistånd, inte att fundera över hur det egna landet ska utvecklas ekonomiskt. Biståndet har medverkat till att förstärka de befintliga maktstrukturerna. Bistånd överhuvudtaget inte ges till länder, som har råd att finansiera en egen krigsmakt.

Kanaliseringen av biståndet kan i huvudsak ske via tre huvudvägar, via multilaterala kanaler (EU, FN, utvecklingsbanker), via s.k. frivilligorganisationer (NGO – non-governmental organisations), samt via bilaterala kontakter mellan myndigheter/organisationer/företag i givarlandet och mottagarlandet.

Ett enkelt sätt att göra av med stora belopp är att utnyttja de multilaterala kanalerna. Insyn och kontroll är svåra att genomföra.

Kanalen NGO kan vara effektiv, givet att de utnyttjade organisationerna lever upp till de beslutade riktlinjerna. Även om organisationerna har vällovliga syften arbetar de ibland stick i stäv med politiken i verksamhetslandet och/eller utanför etablerade riktlinjer i givarlandet. Det finns ofta en övertro på NGO:ers representativitet för befolkningen och dess behov.

Den tredje kanalen, via bilaterala organ, är den som ger de bästa möjligheterna till insyn och kontroll. De bilaterala organen i mottagarlandet kan vara offentliga eller privata. Sverige har skapat ett regelsystem med dels övergripande länderavtal som etablerar allmänna riktlinjer med ömsesidiga åtaganden mellan länderna, dels ramavtal för specifika insatser, vilka preciserar innehåll och omfattning med mer detaljerad åtaganden mellan parterna.

Nästa moment är i allmänhet ett väl preciserat projekt. Genomförandet av projektet sker därefter via en internationell eller nationell upphandling av de tjänster och/eller produkter som projektet avser. Detta är ett instrument för att kanalisera biståndsinsatser, som är relativt lätt att kontrollera avseende såväl måluppfyllelse som medelsutnyttjande.

Det svenska biståndet bör inriktas på att finansiera olika projekt, eftersom detta ger möjlighet till insyn och kontroll av hur biståndsmålen uppfylls, oberoende av vem som genomför projektet. Företag, NGO och andra aktörer bör behandlas på ett likvärdigt sätt och beredas samma möjligheter och villkor för att delta i genomförandet.

Grundprincipen måste vara ”hjälp till självhjälp”. Biståndet får inte i något sammanhang ersätta egen utveckling, får inte tillåtas bli ”i stället för”. Biståndet måste inriktas på att bidra till att skapa goda förutsättningar för egen ekonomisk och social utveckling. Vad krävs för detta?

Fyra grundförutsättningar för att skapa en bra grund för utveckling kan definieras: i) ansvarsmedvetna medborgare, utbildade och bildade; ii) en väl fungerande offentlig administration; iii) ett bra investeringsklimat, t.ex. rättssäkerhet; iv) okorrupta ledare som sätter landets intresse före egenintresset.

Den huvudsakliga internationella inriktningen av bistånd ska vara fattigdomsbekämpning i vid bemärkelse.

F17. HBT-frågor i biståndet

Motionärer: Lars Larsson, Lund, Vladan Boskovic, Enskede

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **Att** Folkpartiet liberalerna ska verka för att det statliga biståndet tydligare kopplas till mänskliga fri- och rättigheter med fokus på HBT-personers situation

Under senare år har en rad länder, framförallt i Afrika, gått i en riktning bort från mänskliga fri- och rättigheter. Det gäller kanske främst i frågor kring HBT-personers fri- och rättigheter. Flera länder har tagit beslut om att kriminalisera homosexualitet. Såsom ett liberalt parti måste Folkpartiet liberalerna självklart verka för att vända trenden och understödja krafter som verkar för HBT-personers rättigheter. Ett instrument som finns att tillgå är det statliga biståndet. Det borde ställas större krav på mottagarländer utifrån t.ex. HBT-personers rättigheter än vad det görs i dag.

F18. Satsa mer på livsmedel

Motionär: Johan Strandberg, Garphyttan

Förslag till landsmötesbeslut:

1. **att** landsmötet uttalar att åtminstone hälften av Sveriges utvecklingssamarbete bör handla om livsuppehållande saker

För att förbättra för nödlidande kunde det internationella utvecklingssamarbetet i högre grad handla om livsuppehållande saker som till exempel livsmedel och mediciner.

F: Utrikespolitik och försvar

Partistyrelsens yttrande

Inledning

I takt med att världen krymper blir de problem, men också de möjligheter, som världens länder konfronteras med en angelägenhet även för oss i Sverige. Demokrati, marknadsekonomi, frihandel, jämställdhet och respekt för de mänskliga rättigheterna utgör hörnstenarna i Folkpartiets utrikespolitik. Kampen för att utrota världsfattigdomen går hand i hand med demokratiframjande. Folkpartiet verkar för att Sverige ska föra en aktiv utrikespolitik.

Folkpartiet är av uppfattningen att det inte går att stå neutral mellan demokrati och diktatur. Endast 46 procent av världens befolkning lever i fria länder. Att demokratiska länder inte för krig mot varandra är den empiriskt förmodligen bäst underbyggda teorin som finns inom samhällsvetenskapen. Ökad spridning av demokrati minskar grogrunden och riskerna för terrorism, krig och väpnade konflikter och leder därmed till ökad internationell säkerhet.

Folkpartiet liberalerna har ett gediget engagemang för biståndspolitik. Över en miljard människor lever i extrem fattigdom. Bra bistånd gör nytta – det ökar möjligheten till demokratisk utveckling, kan förbättra människors hälsa och rättigheter samt kan säkerställa barns skolgång. Jämställdhet är en prioriterad fråga för liberaler, även i bistands- och utrikespolitiken, och en förutsättning för att uppnå FN:s mileniemål. Svenska skattepengar får aldrig hamna i händerna på korrupta diktaturregimer. I stället ska vi stödja reformriktade länder, organisationer och individer.

Europas länder klarar inte av att på egen hand klara de utmaningar vi står inför. Fler och fler inser det. Svenskarnas engagemang för Europeiska unionen har ökat, endast 18 procent av medborgarna anser att Sverige ska lämna EU. Folkpartiet liberalerna är Sveriges mest Europavänliga parti. Folkpartiet kan se tillbaka på en lyckad valrörelse till Europaparlamentet som stärker oss i vår övertygelse om att världen behöver mer internationalism – inte mindre.

När Berlinmuren föll gick en våg av optimism över Europa. Nu skulle risken för krig försvinna. Terrorattackerna mot USA, och andra länder, visar emellertid att ingen säkerhet kan uppnås annat än i gemenskap. Under augusti 2008 briserade ett krig mellan Georgien och Ryssland. I Europa söker sig alla demokratiska stater in i ett allt tätare samarbete. Viktigast bland dessa är Nato och EU.

Yttrande över motionerna

Utrikes- och försvarspolitik

Utrikespolitik och EU-frågor

Motionerna F1–F5

I motion **F1** föreslås att ”Folkpartiet ska verka för att Sverige för en tydligare Burmapolitik”. Motionären gör bedömningen att den politiska utvecklingen i Burma är oroande och att det är angeläget att verka för ett starkare internationellt tryck för att en nödvändig demokratisk förändring ska ske i landet.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning. Det är allmänt känt att militärdiktaturen i Burma styr landet med järnhand sedan årtonden. Nobelpristagaren Aung San Suu Kyi har inte släppts från sin husarrest och regimens meningsmotståndare förföljs. Folkpartiet Liberalerna är det parti i regeringen som tydligast förespråkar en utrikespolitik som har demokrati och mänskliga rättigheter som ledstjärnor. Situationen i Burma har påtalats i åtskilliga sammanhang från Folkpartiets håll, till exempel i riksdagens utrikespolitiska debatt i år. Folkpartiet kommer att fortsätta sina ansträngningar för att Sverige och världssamfundet ska verka för ett fritt och demokratiskt Burma. **Partistyrelsen föreslår med detta att motion F1 ska anses besvarad.**

I motion **F2** framförs förslaget att ”landsmötet uttalar att Folkpartiet liberalerna inte ska uppmana till bojkott av internationella mästerskap och landskamper på grund av politiska skäl”. Motionären motiverar ställningstagandet med att politik och idrott inte hör ihop. Bojkott av idrottsliga evenemang riskerar att drabba enskilda idrottare snarare än att gagna demokratisk utveckling hävdar motionären. Motionären anser att diktaturer ska bekämpas med politiska medel och att det är fel att ålägga idrottare tävlingsförbud för att protestera mot länders styrsätt. Om idrottaren själv vill göra en markering är det vederbörandes ensak.

Partistyrelsen delar till stor del motionärens uppfattning: politiker bör vara försiktiga med att använda idrott för att bedriva utrikespolitik. Normalt är bojkott inte ett verkningfullt medel för att uppnå förändring. Frihandel och utbyte mellan människor är i kombination med en tydlig utrikespolitik ofta den bästa vägen för att främja demokrati och mänskliga rättigheter.

Men bojkott kan vara framgångsrikt när det finns en intern opposition i det berörda landet som uppmanar till det. ANC och apartheidtidens Sydafrika är ett exempel på när bojkott av ett land fungerat för att motarbeta en regim. Ett aktuellt exempel på motsatsen är Davis Cup-matchen i Malmö. Fredsaktivister, liberaler och vänsterkrafter i Israel ropade inte på bojkott eftersom det gynnade hökarna i Israel. Politik är en komplex verksamhet i en allt mer föränderlig värld. Partistyrelsen anser således att bojkott ska användas restriktivt, och om idrottstävlingar eventuellt ska bojkottas förutsätter det att den interna oppositionen i det berörda landet står bakom bojkotten. **Partistyrelsen föreslår att motion F2 anses besvarad.**

I motion **F3** framför motionären att landsmötet ska besluta att Folkpartiet verkar för att en genomgripande utredning av

utrikesförvaltningen tillsätts med fokus på personalens villkor. Motionären menar att UD:s personal måste ges rimliga arbetsförhållanden och förutsättningar att förverkliga utrikespolitikens intentioner. Motionären hävdar bland annat att det svaga IT-stödet inom regeringskansliet utgör ett problem för UD:s verksamhet, att det är svårare att rekrytera personal och att internadministrationen inkräktar på andra mer angelägna arbetsuppgifter. Motionären tar upp att arbetsgivaransvaret för UD utövas av den gemensamma förvaltningen i samverkan med Arbetsgivarverket. Motionären föreslår att UD:s ledning borde ha det direkta arbetsgivaransvaret när det gäller löner och arbetsvillkor.

Partistyrelsen instämmer i motionärens ställningstagande att det är angeläget att utrikesförvaltningen präglas av ledarskap och arbetsvillkor som främjar förverkligandet av utrikespolitikens mål. Emellertid anser partistyrelsen att dessa viktiga personal- och organisationsfrågor i första hand är en angelägenhet för arbetsmarknadens parter och att de fackliga organisationerna först ska uppmuntras att ta ett större ansvar att uppmärksamma på eventuella brister som kan förekomma i dagens system innan Folkpartiet verkar för att tillsätta en utredning. **Partistyrelsen föreslår att motion F3 anses besvarad.**

Motionären bakom motion F4 vill att partistyrelsen ska uppmana våra företrädare runt om i landet att intensifiera information om EU och att synliggöra där EU varit med och investerat i projekt.

Folkpartiet har inom ramen för Europavalrörelsen och genom det kommunalpolitiska rådet aktivt arbetat med att få ut information om EU-medlemskapets konsekvenser och fördelar som finns på lokal och regional nivå. Stommotioner, insändare och artiklar har tillhandahållits bland annat i ämnen som euron, Europaflagga i kommunhuset, Erasmus-studenter på regionala högskolor och patientrörlighet. Denna form av information och kampanjer kommer att fortsätta även i framtiden. Vi vet att cirka 60 procent av beslut som tas i kommunfullmäktige påverkas av EU-samarbetet och vi ska under kommande mandatperiod aktivt fortsätta driva EU-frågor för att stärka människors kunskaper om Europeiska unionen. **Motion F4 föreslås därför anses besvarad.**

I motion F5 yrkas att vi ska arbeta för högre valdeltagande i Europavalen, att antal mandat i EP ska kopplas till valdeltagande i respektive land och att dessa frågor ska lyftas under det nuvarande svenska ordförandeskapet.

Partistyrelsen delar motionärens synpunkter på att ett högre valdeltagande i Europavalen är angeläget för legitimiteten för Europaparlamentet. Glädjande för Sveriges del är att vi i det senaste valet för första gången höjde valdeltagandet som nu 2009 uppgick till drygt 45 procent. Det ligger inte i nivå med andra val vi har i Sverige, men med tanke på att valdeltagandet gick bakåt i de flesta länder får det betraktas som en framgång. Därmed inte sagt att vi liberaler tycker att 45 procent är en acceptabel nivå – det är det inte. Vi ska fortsätta föra debatt om sakfrågor som engagerar människor. Om hur vi vill lösa klimatfrågan, hur jobben kan bli fler och hur vi vill använda EU för att bekämpa organiserad brottslighet men också om frågor som gör att EU tar plats vid köksbordet. Att vi vill göra det möjligt att välja vård i hela Europa och att vi vill veta var vårt livsmedel kommer ifrån.

Folkpartiet satsade mycket mer resurser och var bättre förberedda än i något tidigare Europaval för att mobilisera fler av våra väljare och därmed bidra till ett högre valdeltagande.

Yrkande 1 i motion F5 föreslås därmed anses besvarad.

Partistyrelsen anser att principen om antal mandat kopplat till befolkningens mängd är en bra princip. Inom EU får också små länder proportionellt fler platser och i proportionella system räknas alla röster och valdeltagandet är högre. Valdeltagandet kan även inom Sverige skilja sig men det berättigar inte att län eller kommuner med lägre valdeltagande skulle få färre platser i t.ex. riksdagen. Denna princip fungerar väl även på Europainivån. De flesta länder inom EU använder sig av denna princip. System där rösttagandet avgör mandaten skulle vara oförutsägbara och svåröverskådliga. Länder som Belgien och Luxemburg har i dag röstplikt där den som inte röstar riskerar böter, vilket naturligtvis leder till att många tar sig till valurnorna. Med motionärens förslag kan man tänka sig att fler länder bestämmer sig för att ha röstplikt i Europaval men partistyrelsen anser att rätten att inte gå och rösta också är en viktig princip. **Yrkande 2 i motion F5 bör alltså avslås.**

Arbetet med att ta fram ett nytt fördrag är en lång och svår process. Lissabonfördraget är resultatet av ett arbete som pågått i nio år. EU måste nu börja diskutera viktiga sakfrågor och lämna de institutionella frågorna därhän. Folkpartiet är nöjda med det nya fördraget som gör EU mer öppet, effektivt och demokratiskt. Fördraget gör att EU kan ta emot fler medlemmar och jobba effektivare. Samtidigt fördjupas demokratin och öppenheten i samarbetet och unionen får en tydligare medborgarfokus. När landsmötet äger rum kan det dock vara så att fördraget är i hamn efter ett ja i Irland och då är fördragsfrågan under en längre tid överspelad. Under det svenska ordförandeskapet är det bättre att vi fokuserar på sakfrågor som klimatet, lösa de gemensamma ekonomiska utmaningarna och råda bot på den gränsöverskridande brottsligheten. **Yrkande 3 i motion F5 bör alltså avslås.**

Motion F6 och F7 vill ha mer av europeiskt samarbete i försvars- och säkerhetsfrågor.

Sverige deltar fullt ut i samarbetet inom det säkerhetspolitiska området. Det är ännu inte fastställt hur samarbetet framöver kommer att se ut exakt, men partistyrelsen ser inte en konflikt mellan det utökade försvarssamarbetet inom unionen och ett medlemskap i Nato. Dessa samarbeten kompletterar snarare varandra, vilket också motionärerna är inne på. Den transatlantiska länken är central för hela Europas säkerhet.

Folkpartiet vill att EU ska göra betydligt mer för att stödja länder eller områden som är i kris. Det handlar om militära insatser för att skapa fred eller att bidra med poliser och annan civil personal för att bygga upp fungerande rättssystem. Men för att krishanteringen ska fungera effektivt måste EU bli mindre beroende av medlemsländernas strukturer och i stället kunna leda och finansiera insatserna gemensamt. Då är det rimligt att kommissionen och Europaparlamentet får mer inflytande över säkerhetspolitiken. I vårt Europa-program lyfter vi fram att EU t.ex. ska skapa ett högkvarter för att kunna samordna fredsbesvarande och fredsskapande insatser, att EU:s katastrofcenter ska utvecklas och att fler svenskar ska delta i EU-insatser. **Motion F6 och F7 bör därmed anses besvarade.**

Försvarspolitik

Motionerna F8–F13

I motion **F8** föreslår motionären att Folkpartiet ska arbeta för att försvaret organisatoriskt ska samlas under två garnisoner, en i södra Sverige och den andra i norr.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att det är angeläget med ett effektivt försvar där resurserna tillvaratas och används på bästa sätt för landets säkerhet. Hur försvaret ska organiseras är emellertid en fråga för Försvarsmakten, riksdagen och regeringen. Landsmötet ska inte fastställa enskilda inslag i Försvarsmaktens organisation. **Motion F8 bör därför avslås.**

I motion **F9** framför motionären två yrkanden om att polis och militär ska samordna mönstring och antagning till polisiära utbildningar. Motionären vill i ett tredje yrkande att Folkpartiet ska verka för att samordna skattefinansierade verksamheter för ökad effektivitet. Motionären torde syfta på polis och militär.

Partistyrelsen anser att det är en viktig grundprincip att följa traditionen av en tydlig uppdelning mellan militär och polis i Sverige – även när det gäller mönstring och antagning. Att blanda ihop rollerna för militär och polis är inte eftersträvanvärt. Ända sedan händelserna i Ådalen 1931 har en grundprincip varit att militär styrka inte får riktas mot den egna befolkningen. Samma princip tillämpas i många andra västländer. **Motion F9 bör därför avslås.**

I motion **F10** yrkar motionären på att landsmötet uttalar sig för behovet av en ny luftförsvarsutredning. Sverige har inte haft en sammanhållen luftförsvarsstudie sedan 1967.

Industri- och exporthänsyn har under decennier fört oss allt längre bort från huvuduppgiften för luftstridskrafterna. Partistyrelsen anser likt motionären att det är angeläget att gediget beslutsunderlag föreligger när luftförsvarets framtid utformas. Partistyrelsen anser dock att landsmötet inte är rätt forum för att avgöra om detta underlag ska tas fram inom ramen för en särskild luftförsvarsutredning eller på annat sätt. **Motion F10 bör därför anses besvarad.**

I motion **F11** vill motionärerna att luftvärnssystemet robotsystem 23 (även kallad BAMSE) förbandssätts och utvecklas. Bamse är ett av flera projekt som avbryts när det svenska försvaret ska spara de närmaste åren.

Partistyrelsen är av uppfattningen att Sverige, så långt det går, bör undvika att på egen hand utveckla nya materielsystem. I stället bör vi samarbeta med andra länder och därmed omfördela resurser till de delar av det svenska försvaret där de gör bäst nytta. Partistyrelsen noterar att Sverige är ett av de länder i EU som lagt störst andel av vår försvarsbudget på materiel. Finlands försvar kostar drygt hälften av Sveriges. Den kanske viktigaste förklaringen till skillnaden i kostnader är att Sverige är beroende av sin försvarsindustri. Finland har också en försvarsindustri, men har varit friare i sitt förhållande till den. Finländarna har inte i samma utsträckning utvecklat eget materiel som Sverige gjort. **Motion F11 bör alltså avslås.**

I motion **F12** yrkas att flygverksamheten på F16 behålls. Motionärerna motiverar ställningstagandet med att det är angeläget med en militär flygbas i nära anslutning till huvudstaden.

Partistyrelsen delar uppfattningen att det är viktigt med ett effektivt luftförsvar som skyddar rikets ledning i händelse av anfall. Partistyrelsen anser emellertid att det räcker att kon-

statera att det måste finnas en sådan beredskap inom luftförsvaret. Landsmötet ska inte ta ställning till enskilda inslag i Försvarsmaktens organisation. **Motion F12 bör alltså anses besvarad.**

I motion **F13** vill motionären att Sverige ska samarbeta över landsgränserna när det gäller militär övningsverksamhet och att Folkpartiet ska ta fram en rapport hur detta kan ske.

Partistyrelsen noterar att Försvarsmakten förra året överlämnade en rapport till regeringen. Rapporten omfattar cirka 140 förslag till samarbeten mellan de svenska, norska och finska försvarerna. Studiearbetet har visat att det finns mycket goda möjligheter till bilateralt och/eller trilateralt samarbete. I april 2009 presenterades Stoltenberg-rapporten, som skrivits av Norges tidigare utrikesminister Thorvald Stoltenberg på uppdrag av de nordiska ländernas utrikesministrar. Denna rapport om ett tätare säkerhetssamarbete i Norden har fått stor uppmärksamhet och blivit väl mottagen. Stoltenbergs rapport signalerar en början på stärkta satsningar på ett nordiskt samarbete kring de nya utmaningarna mot Nordens säkerhet. Folkpartiet liberalerna förespråkar att Sverige ska söka medlemskap i Nato och vi välkomnar att Sverige deltar i Natos militära övningar. Partistyrelsen anser, mot bakgrund av det som görs i frågan, att motionärens förslag ligger i linje med det som redan sker. **Motion F13 bör alltså anses besvarad.**

Partistyrelsens yrkanden

Partistyrelsen yrkar:

1. **att** motion F1 anses besvarad
2. **att** motion F2 anses besvarad
3. **att** motion F3 anses besvarad
4. **att** motion F4 anses besvarad
5. **att** motion F5 yrkande 1 anses besvarat
6. **att** motion F5 yrkande 2 avslås
7. **att** motion F5 yrkande 3 avslås
8. **att** motion F6 anses besvarad
9. **att** motion F7 anses besvarad
10. **att** motion F8 avslås
11. **att** motion F9 avslås
12. **att** motion F10 anses besvarad
13. **att** motion F11 avslås
14. **att** motion F12 anses besvarad
15. **att** motion F13 anses besvarad

Reservation 1

Roger Haddad

Jag reserverar mig till förmån för att motion F1 bifalls.

Reservation 2

Jens Sundström

Jag reserverar mig till förmån för att motion F8 bifalls.

Biståndspolitik

Motionerna F14–F18

I motion **F14** föreslår motionärerna att landsmötet ska verka för att Folkpartiet ska vara pådrivande för att familjeplanering ska ges hög prioritet i det svenska biståndet och i internationella organ. Motionärerna anser att de är angeläget att kvinnor ska ges möjlighet att bestämma över sitt barnafödande och att det är ett sätt att bekämpa fattigdom och överbefolkning.

Partistyrelsen gör bedömningen att Folkpartiet har en stolt tradition när det gäller engagemang för sexuella och reproduktiva rättigheter och partiet fortsätter att hålla fanan högt. I valet till Europaparlamentet 2009 reste Folkpartiet krav på att kvinnors rätt till fri abort måste lyftas för diskussion i den europeiska unionen. Förra året misslyckades EU:s medlemsstater att enas om en gemensam uppfattning om kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter vid FN:s kvinnokommission. Abortfientliga länder satte krokben. Europas politiska oenighet får i förlängningen förödande konsekvenser. Fler kvinnor, och deras nyfödda barn, avlider i samband med komplikationer vid graviditeter och förlossningar varje år än i sjukdomar som aids, tuberkulos och malaria – tillsammans. Partistyrelsen är stolt över att Folkpartiet kräver att Sverige och framförallt EU, världens största biståndsgivare, inte vänder bort blicken. Att halvera mödradödligheten med tre fjärdedelar till år 2015 är ett av FN:s millenniemål. **Med detta bör motion F14 anses besvarad.**

I motion **F15** framför motionären krav på att förvaltningsbidraget till Sida ska öka i takt med biståndsbudgeten för att säkerställa administrativa resurser att hantera biståndet på ett effektivt sätt. Partistyrelsen instämmer i bedömningen att det är av yttersta vikt att svenskt bistånd administreras på bästa tänkbara sätt för att göra maximal nytta. Emellertid anser partistyrelsen inte att det är nödvändigt att formulera detaljkrav på att det administrativa bidraget ska öka i takt med biståndet. Administration tenderar även att bli mer kostnadseffektiv genom framförallt tekniska landvinningar. **Med detta bör motion F15 anses besvarad.**

I motionerna **F16, yrkande 1, F17** och **F18** formuleras krav på hur det svenska biståndet ska utformas. I motion **F16** vill motionären att biståndet inriktas på åtgärder som fokuserar på egenutveckling. I motion **F17** ska Folkpartiet liberalerna verka för en tydligare koppling till mänskliga fri- och rättigheter med fokus på HBT-personers situation. I motion **F18** vill motionären att landsmötet ska uttala att ”åtminstone hälften av Sveriges utvecklingssamarbete bör handla om livsuppehållande saker”.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning att det är angeläget att Sverige har ett effektivt bistånd som betonar egenmakt, mänskliga rättigheter (inklusive HBT-personers mänskliga rättigheter) och verkar för att lindra hunger och farsoter. Därför är partistyrelsen stolt över att Folkpartiet liberalerna är det parti i Sverige som tydligast driver att demokrati och mänskliga rättigheter ska vara ett överordnat mål för biståndet. Partistyrelsen ser med tillfredsställelse att Folkpartiet har ett gediget engagemang för HBT-personers utsatta situation i utrikes- och biståndspolitik. Folkpartiet har med kraft reagerat när HBT-personers rättigheter kränkts inom och utanför EU. Folkpartiets stadsråd Nyamko Sabuni talade till exempel våren 2009 på den omstridda Pridefestivalen i Riga, och EU-minister Cecilia Malmström har tidigare deltagit i Pride-paraden i Warszawa.

Folkpartiet vill vidare riva handelshinder för de fattigaste länderna och reformera EU:s destruktiva jordbrukspolitik i grunden. Folkpartiet vill även verka för att effektiva mediciner, som bromsmediciner mot HIV, även ska komma de fattigaste länderna till del. **Motion F16 yrkande 1 och motion F17–F18 bör alltså anses besvarade.**

I motion **F16 yrkande 2** vill motionären att biståndet ska koncentreras på projekt och inte på budgetstöd och övergripande programstöd.

Partistyrelsen välkomnar att Alliansregeringen fokuserar på biståndets effektivitet, vilket har negligerats av de socialdemokratiska regeringarna. Partistyrelsen anser att den process som sjösatts av regeringen när det gäller att utvärdera det svenska biståndet är ytterst angelägen. Hårdare utvärderingar kommer förhoppningsvis att utröna vilken typ av bistånd som är mest effektivt. Partistyrelsen vill avvakta välunderbyggda resultat innan landsmötet uppmanas att ta ställning för specifika typer av biståndsformer och avvisa andra. **Motion F16 yrkande 2 bör alltså avslås.**

I motion **F16 yrkande 3** kräver motionären att bistånd inte ska ges till länder med egen krigsmakt. Partistyrelsen anser att det är svårt att tillmötesgå motionären på denna punkt eftersom de flesta länder i världen i likhet med Sverige har en krigsmakt. **Partistyrelsen föreslår att motion F16 yrkande 3 avslås.**

Partistyrelsens yrkanden

Partistyrelsen yrkar:

1. **att** motion F14 anses besvarad
2. **att** motion F15 anses besvarad
3. **att** motion F16 yrkande 1 anses besvarat
4. **att** motion F17 anses besvarad
5. **att** motion F18 anses besvarad
6. **att** motion F16 yrkande 2 avslås
7. **att** motion F16 yrkande 3 avslås

